

Egentliga Finlandi

26.1.2012

VARELY/22/07.04/2011

Egentliga Finlands Energi Ab (EFE)

Utlåtande om program för bedömning av miljökonsekvenser;
Nordanå-Lövböle vindkraftpark, Kimitoön

Egentliga Finlands Energi Ab har den 3.11.2011 tillställt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland ett program för bedömning av miljökonsekvenser för utlåtande av kontaktmyndigheten enligt lagen om förfarande vid miljökonsekvensbedömning angående en vindkraftpark inom Nordanå-Lövböleområdet på Kimitoön.

**PROJEKTUPPGIFTER OCH FÖRFARANDE VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING ENLIGT
BEDÖMNINGSPROGRAM**

Projektets namn

Nordanå-Lövböle vindkraftpark, Kimitoön

Projektansvarig

Egentliga Finlands Energi Ab
Tavastgatan 28 E
20700 Åbo

MKB-konsult

SITO Oy
Siarvägen 14
02130 Esbo

Förfarande vid miljökonsekvensbedömning

Syftet med lagen om förfarande vid miljökonsekvensbedömning är att främja bedömningen och ett enhetligt beaktande av miljökonsekvenser vid planering och beslutsfattande och att samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande.

På grundval av punkt 7) e) i projektförteckningen i 6 § av förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska på projektet tillämpas förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Kontaktmyndighet är Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland .

Avsikten vid MKB-förfarandet är att utreda de frågor och verkningar, som är betydande i projektet och dess omgivning med tanke på projektets planering och beslutsfattande och som betraktas som viktiga av olika intressenter. Målet för programmet för bedömning av miljökonsekvenser är att framföra information om projektet och dess

miljökonsekvenser i sin helhet samt om hur miljökonsekvenserna av projektet och dess alternativ utreds och bedöms.

I kontaktmyndighetens utlåtande granskas hur de innehållsmässiga kraven på bedömningsprogrammet, vilka anförts i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning uppfylls.

På grundval av bedömningsprogrammet och det utlåtande som kontaktmyndigheten lämnat om det gör den projektansvarige upp en bedömningsbeskrivning av miljökonsekvenserna. Bedömningsbeskrivningen och det utlåtande som kontaktmyndigheten lämnat om det ska i sinom tid fogas till ansökningshandlingarna för tillståndet.

Tillstånd som projektet förutsätter och beslut

Den som genomför projektet ingår nödvändiga avtal om markanvändningen med markägarna. Avtalen ska inbegripa vindkraftverksområden, elöverföringsnätet och vägnätet som behövs i området. Kimitoöns tekniska nämnd fattade beslut om planläggningen av området på sitt möte den 22.3.2011(§ 57). Generalplanen håller på att utarbetas. För att bygga ett vindkraftverk med kommersiella syften krävs bygglov i enlighet med markanvändnings- och bygglagen. Bygglovets beviljas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet.

För att dra en kraftledning behövs bygglov i enlighet med elmarknadslagen (386/1995). Därtill krävs undersöknings- och inlösningstillstånd i enlighet med inlösningslagen (603/1997) för terrängundersökningen längs kraftledningarna och inlösningen av ledningsområdet.

Om kraftledningen dras genom en vägmiljö måste man vid behov ansöka om undantagstillstånd i enlighet med 47 § i landsvägslagen (2005/503) för byggande inom en landsvägs skydds- eller frisiktsområde. Därtill måste man söka tillstånd om kraftledningen dras över eller under en landsväg. Tillståndet beviljas av ELY-centralen i Egentliga Finland.

Om miljötillstånd krävs beviljas det av kommunens miljöansvariga myndighet.

För projektet krävs flyghindertillstånd i enlighet med luftfartslagen. För vindparkerna söks tillstånd separat för varje kraftverk.

Vid byggandet av vindkraft måste man se till att försvarsmakten kan genomföra sina lagstadgade uppdrag under normala förhållanden och undantagsförhållanden.

Om man i projektområdet anlägger enskilda vägar, som kräver nya anslutningar till landsvägen, måste man för dessa ansöka om anslutningstillstånd från väghållningsmyndigheten, med andra ord från ELY-centralen i Egentliga Finland. Även för reparation av den befintliga anslutningen för enskild väg krävs ansökan om anslutningstillstånd.

För att ansluta vindkraftverken till elnätet krävs ett anslutningsavtal med elnätets ägare.

Projektet, dess syfte och placering

Planeringsområdet för vindkraftparken omfattar cirka 2 100 hektar. Området ligger mellan Lövböle och Nordanå, cirka tio kilometer sydväst om Kimito centrum.

Den planerade vindkraftparken omfattar 20–34 turbiner, var och en med en effekt på cirka 3–3,6 megawatt (MW) och en navhöjd om 100–135 meter över markytan. Förutom vindkraftverk byggs också underhållsbyggnader och -vägar som krävs för dessa. Trafiken till vindparken planeras huvudsakligen så att de befintliga vägarna utnyttjas. Vindparkens interna vägnät måste ställvis förbättras genom att bredda vägarna samt rätta ut skarpa kurvor. Dessutom behövs nya vägförbindelser till en del av kraftverken. Placeringen av kraftverken, underhållsvägar och kraftledningarna preciseras allt eftersom planeringen går framåt. Den el som produceras inom området matas in via en kraftcentral i närheten av projektområdet i en kraftledning om 110 kV. Dragningen av kraftledningen från vindkraftparken till kraftcentralen har ännu inte precisats. Utgångspunkten är att försöka utnyttja de befintliga elöverföringslinjerna så att den nya luftledningen dras bredvid de befintliga.

De vindmätningar och miljöutredningar som projektet kräver pågår som bäst. Vindmätningarna har inletts på Sodar. Inom Lövböleområdet används dessutom två befintliga GSM-master för vindmätningar, som börjar hösten 2011. Den slutliga placeringen av vindkraftverken bestäms först efter mer exakta vindanalyser. Den projektansvariges mål är att vindkraftverken ska tas i drift 2013.

Kraftverkens livslängd är cirka 20–25 år, varefter kraftverken rivs och verksamheten antingen avslutas eller fortsätter med nya kraftverk.

Kommunens mål i strategin Kimitoön självförsörjande på energi är att minska de koldioxidutsläpp som den ger upphov till. Kimitoöns kommun har förberedat ett principbeslut om att bygga vindkraft, och detta grundar sig i huvudsak på den vindkraftsutredning som gjorts av Egentliga Finlands förbund. I utredningen har projektområdet Nordanå-Lövböle markerats som ett område som lämpar sig för byggande av vindkraft. Projektet stöder EU:s och Finlands mål att främja energioberoende och produktion av förnybar energi.

Alternativen

I MKB-förfarande granskas två projekialternativ samt det nollalternativ, dvs. att projektet inte genomförs, som förutsätts i MKB-lagen.

Alternativ 0 (Alt. 0)

Projektet genomförs inte. Projektområdet förblir oförändrat, och inga tillstånd ansöks för projektet. Nollalternativet motsvarar således områdets nuläge och används som jämförelseobjekt för konsekvenserna av projekialternativen.

Alternativ 1 (Alt. 1)

På vindparkområdet uppförs 34 turbiner. Turbinernas navhöjd är cirka 100–135 meter över markytan och turbinernas effekt cirka 3–3,6 MW.

Alternativ 2 (Alt. 2): På vindparkområdet uppförs 20 turbiner. Turbinernas navhöjd är cirka 100–135 meter över markytan och turbinernas effekt cirka 3–3,6 MW.

Ett förenande av bedömningsförfarandet med förfaranden enligt andra lagar

Bedömningsförfarandet har inte förenats med förfaranden enligt andra lagar.

Parallellt med MKB-förfarandet har man i anknytning till projektet börjat utarbeta en generalplan för vindkraft i Kimitoöns kommun. Förslaget till delgeneralplan blir färdigt när MKB-förfarandet har avslutats.

Flera rikstäckande program och planer samt andra vindkraftprojekt i Kimitoöns kommun anknyter till genomförandet av projektet.

Miljökonsekvenserna som ska bedömas och bedömningsmetoderna

I förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bedöms enligt MKB-lagen konsekvenserna för

- människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel,
- marken, vattnet, luften, klimatet, växtligheten och organismer samt för naturens mångfald,
- samhällsstrukturen, byggnader, landskapet, stadsbilden och kulturarvet,
- utnyttjande av naturresurserna.

Landskapet drabbas av de mest betydande konsekvenserna av projektet. De övriga konsekvenserna av byggandet av vindkraft kan jämföras med konsekvenserna av annan områdesanvändning och annat byggande. Vid konsekvensbedömningen används till största delen befintlig grundläggande information. Som grundläggande information används bland annat miljö- och naturutredningar samt andra utredningar som har genomförts inom Kimitoöns kommuns område, utredningar som har genomförts i samband med landskapsplaneringen samt uppgifter från myndigheter och invånare.

Under MKB-förfarandet förs diskussioner med invånarna och andra intressentgrupper i närområdet vid möten för allmänheten samt står man i kontakt med myndigheterna, som ger information om området.

För att utreda bullerkonsekvenserna utarbetas en bullermodell för en zon som ligger en kilometer utanför vindparkens område. Skugg- och flimmerkonsekvenserna utreds med en skuggmodell i en zon som ligger 3 kilometer utanför vindparkens område. Konsekvenserna för klimatet, jordmånen och berggrunden samt yt- och grundvattnet bedöms av experter utifrån befintlig information. Konsekvenserna för växtligheten och naturtyperna samt fågelbeståndet och djurlivet bedöms av experter. För bedömningen har eller ska man göra utredningar om häckande fåglar, flyttfåglar, fladdermöss och växtlighet. Vid bedömningen av konsekvenser för människor beaktas följande faktorer: boendet och boendetrivseln, trivseln i livsmiljön, den regionala och lokala trafiken, lederna för gång-, cykel- och mopedtrafik samt biltrafik, säkerheten, rekreationen, konsekvenserna för hälsan, näringsidkandet, de långsiktiga konsekvenserna och farhågor, fördomar och förväntningar som projektet ger upphov till. Bedömningen inleds med en kartgranskning som utförs av experter. I denna utreds vilka bostadsbyggnader, eventuella känsliga objekt samt rekreationsleder och -terräng som finns i projektområdets omgivning. Konsekvenserna av trafiken bedöms utifrån befintlig information. Konsekvenserna för utnyttjandet av naturresurser innefattar utöver konsekvenser som påverkar människor även en uppskattning av konsekvenser för grustakten och gruvdriften i närområdet. För bedömningen av hur landskapet och

kulturmiljön påverkas används utredningar av området som utgångsmaterial. Konsekvenserna bedöms av sakkunniga landskapsarkitekter med hjälp av utgångsmaterialet och besök i terrängen och bedömningarna omfattar vindparkens synlighetsområde. Som bedömningsgrund görs en landskaps- och kulturmiljöanalys. Konsekvenserna för markanvändningen och planläggningen utreds genom en granskning av områdets befintliga rättsverkande planer och den delgeneralplan som är under beredning. De rikstäckande målen för områdesanvändning inom området beaktas. I bedömningen granskas projektets och projektkraftledningens förhållande till de nuvarande planerna och markanvändningen samt behovet av planändringar. Dessutom granskas konsekvenserna för kommunens planläggning och markanvändning.

Granskningsområdets omfattning bestäms enligt delområdet som granskas. De direkta konsekvenserna begränsas främst till vindparkens område och elöverföringslinjens omedelbara närhet. Konsekvenser som sträcker sig längre bort är bl.a. buller-, flimmer- och landskapskonsekvenser.

I granskningen ingår osäkerhetsfaktorer, miljörisker och metoder för att förebygga skador samt jämförelse av alternativ.

INFORMATION OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH HÖRANDE

Om att bedömningsprogrammet är anhängigt har kungjorts enligt lagen och förordningen om förfarandet vid bedömning av miljökonsekvenser på kommunens anslagstavla på Kimitoön och bedömningsprogrammet har framlagts offentligt i kommunalkanslierna i Dragsfjärd och Kimito under tiden 14.11. – 19.12.2011. Om programmet har inbegärts utlåtanden av kommunen samt av andra centrala myndigheter. Kungörelse om att bedömningsprogrammet är framlagt har publicerats på finska och på svenska i tidningen Kemiön seudun ilmoituslehti – Annonsbladet för Kimitobygden. Bedömningsprogrammet har presenterats för allmänheten den 30.11.2011 i Villa Lande.

SAMMANDRAG AV DE UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER SOM FRAMFÖRTS

Utlåtande har lämnats 7 st. och åsikter av 12. Utlåtandena och åsikterna har sänds till den projektansvariges förfogande med detta utlåtande. I sammandraget framförs det centrala innehållet i utlåtandena och åsikterna.

Utlåtanden

Bygg- och miljötillsynsnämnden på Kimitoöns kommun påpekar, att det levererade programmets svenskspråkiga pärmtext "Miljökonsekvensbeskrivning" är felaktig och vilseledande och antyder att handlingarna gäller processens nästa fas, då det borde istället stå "Miljökonsekvensbedömningsprogram". I miljökonsekvensbedömningsprogrammet bör beaktas att det inom Nordanå-Lövböle vindkrafts delgeneralplanområde av bygg- och miljötillsynsnämnden i Kimitoöns kommun beviljats miljötillstånd för bergssprängning och stenkrossning samt tillstånd för tåktverksamhet.

Trafiksäkerhetsverket Trafik påpekar att flyghindertillstånd i enlighet med 165 § i luftfartslagen måste sökas från Trafiksäkerhetsverket och inte från luftfartsförvaltningen, vilket anges i handlingarna. För att flygtrafiken ska flyta smidigt rekommenderar verket att man skaffar ett utlåtande från Finavia Oyj i planeringsstadiet. Ur trafiksäkerhetsperspektiv bör projektets konsekvenser för alla trafikformer utredas, till exempel avståndet till vägar och järnvägar samt trafikövervakningsradar.

I utlåtandet från **Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland** tar man upp bedömningen av projektets konsekvenser för hälsan och sociala konsekvenser. Informationen till befolkningen och befolkningens delaktighet är lämpligt planerad. Befolkningens behov av information och möjligheter att påverka har säkerställts. Konsekvenserna som har störst negativ effekt på människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel bedöms vara buller samt skugg- och flimmerkonsekvenser. I programmet finns en mycket generell presentation av metoderna för hur de skadliga konsekvenserna för människor hälsa och trivsel (buller-, skugg- och flimmerkonsekvenser) bedöms och minimeras. Eftersom det inte finns rikt- eller gränsvärden för skuggmodellen måste befolkningen i verkningsområdet få adekvat information om befintliga rekommendationer i andra länder. På grund av att rikt- och gränsvärden saknas måste man i bedömningsprogrammet lägga större vikt vid hur de skadliga konsekvenserna ska förebyggas och minskas. I verkningsområdet och dess närhet finns flera grundvattenområden som är viktiga för samhällets vattenförsörjning och bedömningen av konsekvenserna för dessa områden framgår inte av bedömningsprogrammet. De privata brunnar för hushållsvatten som finns inom projektets verkningsområde måste kartläggas.

Marinstaben kräver att vindkraftområdenas placering inte får försämra försvarsmaktens övervakning eller annan verksamhet. Medräknat markområdet som försvarsmakten använder och hyr omfattas fastigheterna 1:17 och 7:3 av byggförbud för gränsområdet enligt försvarsministeriets beslut om explosiva varor. Med tanke på övervakningen ser Marinstaben inget hinder för att vindkraftparken byggs.

Museiverket bekräftar att Åbo museicentral fungerar som expertmyndighet i ärenden som gäller Egentliga Finlands kulturarv och bebyggda kulturmiljöer.

Egentliga Finlands landskapsmuseum konstaterar att Pemar ådal samt Uskela och Halikko ådal saknas i programmets lista över landskapsområden och kulturmiljöområden. I listan ska betydelsefulla landskapsområden och betydelsefulla bebyggda kulturmiljöer anges separat. I bilaga 1 till programmet är förklaringarna till markeringarna bristfälliga. Inventeringen av Kimitoöns och Väståbolands byggnadsbestånd har till stora delar inte genomförts. Inventeringen av projektområdets byggnadsbestånd blir färdig före utgången av 2011. Man känner till 12 fasta fornlämningar i området. Uppgifterna är dock oklara och bristfälliga eftersom ingen systematisk inventering av fornlämningar har gjorts i området. Därför måste en inventering av fasta fornlämningar göras i projektområdet.

Egentliga Finlands förbund konstaterar att det i bedömningsprogrammet presenteras flera olika utredningar och tidpunkter för när de blir färdiga. MKB- och planläggningsprocessen ska skötas så att utredningarna i MKB på bästa sätt kan utnyttjas i generalplanen för vindkraften och även fungerar som grundutredningar till generalplanen. Tidsplanerna i bedömningsprogrammet kan delvis vara problematiska. Utifrån de granskade modellerna över vindförhållandena (klara hösten 2012) fattas beslut om kraftverkens exakta placering. Man avser dock att slutföra MKB-förfarandet dessförinnan, i juni 2012. De enskilda kraftverkens konsekvenser för landskapsvärdena och naturförhållandena utreds och man gör fotomontage samt skugg- och bullerbedömningar över området. För att t.ex. utredningarna ska bli tillräckligt exakta

även i planarbetet måste man noga överväga tidsplanerna för respektive utredning. Egentliga Finlands förbund konstaterar att det inte är möjligt att söka bygglov innan planarbetet är färdigt. Egentliga Finlands förbund önskar bästa möjliga fördelning mellan MKB-arbetet och arbetet med generalplanen för vindkraften. Förbundet önskar också att man på ett tydligt sätt presenterar möjligheterna att påverka för parterna som deltar i dessa parallella processer. I MKB-programmet ska anges hur MKB-processen och planarbetet kommer att hänföras till varandra tidsmässigt och i synnerhet hur arbetena stöder varandra under hela projektplaneringen. Beskrivningen av miljöns nuvarande tillstånd är delvis ganska allmänt hållen i bedömningsprogrammet och programmet ger inte till alla delar en tillräcklig bild av det nuvarande tillståndet. I beskrivningen måste man utöver höstflyttningen och häckningsarterna utreda projektområdets konsekvenser för fåglarnas vårflyttning. Den nya informationen om inventering av byggnader, vilken är under beredning, ska utnyttjas i MKB- och planprocesserna. En utredning av vindkraftparkens anslutning till elnätet och hur det påverkar omgivningen och naturen ska göras redan i MKB-beskrivningen.

Åsikter

A hänvisar till den undantagsrapport med bilagor som utarbetats av "vindkraftparksgruppen". Utifrån sina yrkesmässiga radiotekniska sakkunskaper, sin lokalkännedom och den empiriska undersökningen som han genomfört på plats anser han att undantagsrapporten är riktig. Den rapporterade förekomsten och utbredningen av fiskgjuse och havsörn i området motsvarar helt hans egna observationer. Vad gäller landets försvar är det obegripligt (och i strid med försvars- och territorialövervakningslagen) att förlägga en stor vindkraftpark precis bredvid ett försvarsstrategiskt betydelsefullt objekt, ett lager för sprängämnen och bränsle. Det är allmänt känt världen över att vindkraftverk har negativa konsekvenser för radarövervakning av militära objekt och för överföringen av radiovågor. I exempelvis USA är det inte tillåtet med vindkraftparker intill militära objekt. Av samma anledning är det förbjudet att bygga vindkraftverk längs hela Tysklands norra kust. I Sverige har man nyligen upptäckt vilka allvarliga konsekvenser redan byggda vindkraftparker har för försvarets radarövervakning. Radartechniken som används i Finland är inte mer utvecklad än på andra håll. Det är ett stort misstag att göra Skärgårdshavet, vår nationalskatt, till ett produktionsområde. Det är felaktigt att tro att man kan trygga boendet eller jordbruket i skärgården genom att göra skärgården till ett produktionsområde. Då försvinner skärgårdens ursprungliga värden. Projektet fortskrider på grund av enskilda intressen i strid med den allmänna nyttan. Det behövs myndighetskontroll eftersom de enskilda intressena (bl.a. markägarnas) inte ger en helhetsbild. Inte heller kommunen hanterar ärendet kritiskt.

B framför att inom en radie av 1 kilometer från den tänkta parken finns ca 350 bostadshus. Uppskattningsvis bor där 1000 - 1500 människor. Bedömningsprogrammet bör baserat på YMrä 19/2011 kompletteras. Man måste kartlägga alla bostadshus som befinner sig inom en radie om 2 kilometer från tänkt vindkraftverk, säkerställa att dessa hus inte blir lidande av tänkta vindkraftverk, låta alla de som bor inom två kilometer från tänkta vindkraftverk aktivt delta i utvärderingsprocessen. De planerade vindkraftverken får en totalhöjd som närmar sig 200 meter. I hela Europa håller man på att öka minimiavståndet mellan bostad och vindkraftverk. Den medicinska expertisen tvistar om den möjliga hälsorisk höga möllorna medför. Minimivståndet bör ökas till minst 1000 meter varigenom risken att utsätta de boende för faror och möjliga hälsorisker minskar betydligt. Nordanå - Lövböle är inte enda parken som planeras, i dess omedelbara närhet planeras parkerna Stusnäs och Lövböle med sammanlagt 14 - 17 möllor. Alla tre områden bör behandlas som en park och göra en gemensam miljökonsekvensanalys för hela området.

C och D anser att den bästa möjliga tekniken skall användas för vindkraftverken för att minimera miljö- och hälsoproblem. Avståndet till närmaste fastighet skall vara min. 2 km från vindkraften, som är den nya praxisen i Sverige. På Nordanå området finns gruvverksamhet, som har i årtionden använt kemikalier. Miljökonsekvensbedömningen måste omfatta riskanalys på vad som händer när man rör om i den redan förorenade marken vid eventuellt byggande av vindkraftverk. Riskerna bör utvärderas som helhet på miljön, naturen och människorna inklusive grundvattnet. Momentana ljudnivån får inte överstiga 40dB. SP Minerals Oy gruvverksamhet och stenkross förorsakar ljudstörningar. Under inga omständigheter får den sammanlagda ljudnivån någonsin överstiga 40 dB vid gränsen av fastigheten. De vill att mätningarna skall utföras av ett oberoende och kunnigt bolag. Hur säkerställs det att ljusfenomenen inte förorsakar hälsoproblem för invånarna i närheten? Alla eventuella uppkomna skador skall ersättas till fullo av energibolaget. Möllorna minskar på mängden sol på vår tomt eller inger en känsla av oro med rörliga skuggor. Miljökonsekvensbedömningen bör innehålla minimikrav på energiproduktion i kWh per år. Det skall också finnas en avvecklingsplan för vindkraftverken och naturen skall återställas. För elledningarnas del måste det säkerställas att det inte finns risk för elallergi eller andra negativa effekter av närbelägna elledningar. Mängden lastbilar som redan nu åker på Lövbölevägen är hög och en ökning på grund av vindkraftverkbyggen är farlig när vi har barn där. De framför även att de har gammal aspskog intill och på deras egen tomt och där har vi i årtionden haft flygekorror, fåglar och fladdermöss. Fiskgjusar förekommer på området och bor på det planerade Nordanå området. Det måste finnas bättre ställen för att placera vindkraft på, än ett rekreationsområde där hårt arbetande människor vilar upp sig på sin årliga semester.

Enligt **E** finns det två positiva saker med vindkraften: att kommunen får in fastighetsskatt och att några få utvalda markägare tjänar en anseelig summa. Negativa sidor finns det däremot många. Deras stuga ligger så att vindkraftverken hamnar på solsidan, vilket gör att problemet med skuggor och reflektioner kommer att vara stort. Han ställer sig frågan om det längre är någon vits att åka till stugan för att koppla av? I fabriken intill används kemikalier som har förorenat marken under cirka 40 års tid. När man börjar gräva i marken leder det säkert till förändringar i grundvattnet och i vilka riktningar det flödar. Riskerna är stora att föroreningar hamnar i dricksvattnet. Värde på deras fastighet skulle sjunka betydligt. Om Kimito fattar beslutet att vindkraftverken placeras på ett avstånd av 1 000 m eller högst 45 dB från närmaste bebyggelse, kommer fabriken och vindkraftverken gemensamt att överskrida ljudgränsen. Vem är ansvarig om bullernivåerna överskrids och vem ansvarar för att de överenskomna bullernivåerna följs? Joachim har observerat älg och kronhjort, fladdermus, häger, flygekorre och örn i området. Kraftledningen förstör landskapet och är skadlig för hälsan. Vindkraftverken har skadliga konsekvenser för människors hälsa. Varför ska kraftverken uppföras ute på havet? ELY-centralen får ingen ekonomisk ersättning och därför borde det inte ha någon betydelse även om byggandet av vindkraftverk ute på havet rekommenderas. Kommunen skulle hur som helst kunna få in fastighetsskatt.

F föreslår att man borde använda sig av RADAR-utrustning vid bedömning av flyttfåglarnas rörelser, speciellt om nattflyttarnas rörelser.

G är definitivt för ren energi. Hon medger också att arrendeinkomsterna från vindkraftverken kan hjälpa en liten del av lokalbefolkningen på någon tid och anställa ett antal arbetslösa. På lång sikt kommer antagligen miljöförstörelsen att lämna alla utan det som attraherat sig till Kimitoön till att börja med: en utsökt natur, frisk luft, rent vatten, bördig jord, lugn och ro, och goda grannar. Vid Norrlångvikskusten har bosättning redan fått lov att tolerera vattenföroreningar och ljus- och ljudstörningar från

fabriken i vikbottnet. Ännu mera störningar riskeras, föroreningar av grundvattnet, mera irriterande ljud, hälsorisker p.g.a. buller, mera onödig infrastruktur, vägarbete och den ökade trafiken som krävs inte bara för byggandet av kraftverken i den nära framtiden, men också för upprätthållandet av möllorna långt in i framtiden. Och dessutom finns det risker för djurlivet som inte bör förringas. Människor behöver bättre data om hälso- och ekologirisker och möjliga alternativ som t.ex. solenergi. Det finns så få vetenskapligt tillfredsställande undersökningar av experter *utanför vindkraftsbranschen*. De mest kritiska expertundersökningar som gjorts har inte tagits på allvar *utan övertygande motbevis*. I beaktande skall tas mera aktuell forskning på detta område och att ingenting skall byggas innan mera övertygande vetenskapliga resultat visar att hälso- och ekologifarorna som hittills påpekats verkligen inte hotar oss. Varför riskera Kimitobornas hälsa? Om beslutet att bygga dessa vindkraftverk inte kan skjutas upp, de kan inte byggas närmare än de 2-2,5 km.

H kan inte godkänna att det byggs vindkraftverk om inte avståndet till närmaste bebyggelse är 2 km som i andra länder, och vad även miljöministeriet rekommenderar. Hon lider av tinnitus och har läst att ljudet från vindkraftverken kan göra besvären värre. Hon vill ha mera information om ljudet och hoppas att det faktiskt utreds noga om ljudets inverkan.

Sibelco Nordic Oy Ab som idkar gruvdrift inom området borde omnämnas och beaktas. Gruvvägen som är en del av gruvområdet används för transporter av krossgrus och råmaterial till fabriken, år 2011 ca.110 000 ton. Karta över ikraftvarande utmål och inmutningar på området finns i bilaga. Trafik inom gruvområdet får inte medföra störningar i fabriken produktion eller medför fara. Direkt utomstående trafik på gruvområdet måste hindras medelst låsta bommar eller portar. Eventuella störningar i el-nätet kan påverkas fabriken produktion.

I anser att som alternativ för projektets genomförande bör väljas alternativ "Alternativ 0" (Projektet genomförs inte). Egentliga Finlands Energi Ab (EFE) är inte trovärdig aktör att utföra MKB eftersom EFE har synnerligen stora egna intressen att optimera vindkraftsindustri av i Finland obekanta mått på ifrågavarande begränsade område i en unik skärgårdsmiljö. En sakkunnig operator, som avser placera vindkraftverk på land, i skör skärgårdsmiljö avväger inte ens att framföra 5 MW:s kraftverks om ett alternativ. I.o.m.denna okunskap, eller målmedvetna strategi att överexploatera områdets om drivkraft bör ELY-centralen som kontaktmyndighet för ifrågavarande projekt, synnerligen noggrant överväga huruvida EFE:s roll fortledes inom projektets kartläggningsfas. Försvarmaktens utlåtande har underskattats. Sannolikheten för att Försvarmaktens krav omöjliggör projektet är synnerligen överhängande emedan projektområdet ligger alldeles intill ett av försvarmaktens mest centrala strategiska områden inom Skärgårdshavet. Likväl kostnaderna för de utförliga mätningar som Försvarmakten kräver bör först analyseras innan projektet går vidare. Avstånd till bebyggelse är för liten. Under inga som helst omständigheter bör ett skyddsavstånd om enbart 500 meter tillåtas. Vid de offentliga tillfällen som anordnats av kommunen i juni och oktober 2011 har den allmänna opinion en emot massiva anläggningar av vindkraftsindustri på Kimitoön varit entydiga. Den allmänna opinionens, även den tysta, åsikt bör beaktas bättre i den fortsatta processen. Det är beklagligt att följa med hur lokala beslutsfattare vilseleds och utnyttjas. Likaså ges lokala näringsidkare tomma förhoppningar. Kalkylerna bör konkretiseras och sakkunnigt kalkyleras innan processen fortskrider.

J protesterar skarpt mot att industriella vindkraftsturbiner byggs närmare än 2 km från bostäder utan vetenskaplig underbyggnad, som visar att de inte påverkar vår hälsa. Även fritidsbosättningen i Kimito bör få sin röst hörd och beaktad vid vindkraftsbesluten. Fritidsbostädernas betydelse för kommunen kommer att öka, men den frid och ro som

fritidsbosättningarna söker, störs. Bostädernas värde kommer att sjunka radikalt. Människan och hennes hälsa är en viktig faktor vid uppgörandet av MKB och därför är dessa kommentarer viktiga. I synnerhet bullret måste beaktas. Det räcker inte med att undersöka inverkan av det lågfrekventa bullret från vindkraft på människans hälsa i laboriemiljö eller med hjälp av en datorbaserad modell. För undersökningen krävs verkliga förhållanden och intervjuer med människor som bor nära vindkraft. Vindkraftsbullrets infraljud kan heller inte jämföras med det infraljud trafik och elektronisk apparatur i vår omgivning skapar. Det finns ännu rätt få forskningsrön som berör vindturbiners hälsoeffekter på människor. De industriella vindkraftverken på 100 m och mer har ännu inte funnits så länge att man kunnat kartlägga effekterna på lång sikt. Undersökningar under de senaste fem åren indikerar dock att turbinerna kan skada människors hälsa. Framför allt det lågfrekventa infraljud som vindkraftverken genererar synes påverka människan. Prof. Alves-Pereira vid universitetet i Lissabon har under många år tillsammans med sitt team (2007) studerat hur infraljud påverkar människan. De har undersökt piloter och flygplanstekniker som konstant utsätts för infraljud. Resultaten visar att hjärt- och kärlsjukdomar, andningsproblem och neurologiska problem är vanligt förekommande. Det namn som mest förknippas med forskning om vindkraftens hälsovådliga effekter är Nina Pierpont, MD, PhD, barnläkare och specialist på hjärnans utveckling. Enligt Pierpoint föreligger det uppenbara risker för medicinska problem för människor som bor inom en radie på två miles (3,2 km) från ett vindkraftverk. Olika forskare rekommenderar på basis av sina att avståndet mellan vindkraft och bosättning bör vara minst 2 km i varierande terräng. Innan nya industrialiserade vindkraftsverk byggs nära bosättning måste det vetenskapligt visas att de inte påverkar vår hälsa. Många undersökningar indikerar att de har skadliga effekter. Den medicinska forskningen kräver lång tid både för longitudinella studier och publiceringen i refereebaserade tidskrifter. P.g.a detta har många forskare föredragit att publicera sina resultat den snabbaste vägen, dvs. på nätet. Deras studier bör dock tas på allvar och leda till fortsatt forskning.

K och L konstaterar att en del av det planerar vindkraftsområdet används som fritidsbostadsområdet. Man måste ta hänsyn till detta, eftersom det planerade vindkraftsområdet väsentligt stör trivselen och förhållandena för fritidsboende. Vid bedömningen av bullernivån bör det beaktas att på området (särskilt i närheten av Österängs) redan verkar t.ex. SP Minerals Oy Ab; gruvindustri och stenkrosseri. Den nuvarande rekommendationen för avståndet från vindmøllor till fast- och fritidsbosättning är 500 meter. Denna rekommendation har gjorts för flera år sedan då vindmøllor inte uppgick till den storlek de kan ha idag. Flera forskare rekommenderar att avståndet mellan vindkraft och bosättning bör vara minst 2 km, vilket bör tas på allvar med projekt. Hänsyn bör tas till reflektioner och skuggor. Man borde ta hänsyn till detta vid planerandet av avståndet till bostadsbebyggelsen. Viktigt är att man särskilt utreder konsekvenserna av att man för vindkraftverken måste gräva upp gjord som använts i gruvverksamhet, där farliga kemikalier använts. Undertecknad är orolig hur byggandet av vindkraftverken kommer att påverka brunnsvatten och önskar att detta utreds. Vid valet av läge för eventuellt elkraftverk för vindkraften hoppas undertecknad att hänsyn tas till gruvdriften i området och var sprängämnen förvaras. Hänsyn måste tas till fladdermöss, flygekorrar och fågelbestånd. För fågelbeståndet bör hänsyn tas till fågelflyttning såväl på dagen som på natten och vid olika årstider. I miljökonsekvensbedömningen bör även utreda inverkan på tv, radio, telefoner på området och överväga ersättning för värdeminskning hos närbelägna fastigheter. De planerade vindkraftverkens inverkan på de nuvarande vägarna måste utredas.

M och N blir omringade av vindkraftverk. Flera vindkraftverk kan förorsaka störande buller för beroende 1000 – 1500 meter. Vindkraftverk på 3 megawatt bör placeras på minst 1500 meters avstånd från närmaste bostadshus. Bullret från tre møllor på Högsåra är tydligt störande ända till 1000 meter fastän de är under tre megawatt och

tornhöjden är lägre än de placerade möllorna på Nordanå-Lövböle området. De är bekymrade över hälsorisker av det sammanlagda bullret från de närmaste vindkraftverken. De föreslår att vindkraftverken A 28 och A 34 placeras på ett längre avstånd från deras bostadhus.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Bedömningsprogrammets innehåll har till stor del framställts på det sätt som förutsätts av 9 § i MKB-förordningen. Bedömningsprogrammet utgör en redig helhet, i vilken det dock är nödvändigt att inta kompletteringar på grund av de utlåtanden och åsikter som lämnats om bedömningsprogrammet.

Arviointiin ei YVA-lain mukaan sisälly maanomistajille mahdollisesti syntyvien haittojen korvausmenettely. Siksi esille tuotuja korvausvaatimuksia ei tässä menettelyssä käsitellä.

Projektbeskrivning

Projektet, dess utgångspunkter, målsättningar och tänkta läge beskrivs tydligt i bedömningsprogrammet.

Ett alternativ till att projektet genomförs inklusive ungefärliga platser för vindkraftverken är tydligt framställda. Huvuddragen i projektet framgår av projektbeskrivningen. Uppgifterna preciseras under förfarandets gång. Projektbeskrivningen ska i synnerhet preciseras vad gäller alternativen för kraftledningarna. Projektbeskrivningen ska vara så pass noggrann att miljökonsekvenserna kan bedömas utan betydande osäkerhetsfaktorer. Projektets tekniska beskrivning, vindkraftverkets konstruktion och alternativa grundläggningstekniker är tydligt beskrivna.

Tidsplanen för när projektet ska genomföras är tillräckligt tydligt angiven. Tidsplanen för MKB-förfarandet verkar knappt tilltagen med avseende på utredningsarbetet. Om utredningsarbetet så kräver måste tidsplanen granskas. De tillstånd och godkännanden som krävs för projektet är tillräckligt väl beskrivna. Gällande flyghindertillståndet ska rättelsen från Trafi införas i konsekvensbeskrivningen.

Det beskrivs hur projektet ansluter sig till riksomfattande planer och program. De riksomfattande målen för områdesanvändning framgår väl. De många olika synpunkterna i dem och den eventuella konflikten som följer därav med tanke på energiförsörjningsmål och övriga mål som måste beaktas behöver lyftas fram i detta sammanhang.

Projektets förhållande till vindkraftparkens delgeneralplan och hur projektet står i samband med övriga projekt som planeras i området framgår. Detta visualiseras genom att projekten i närområdet anges på kartan. För att veta avståndet mellan projekten och eventuell samverkan från dessa vore det bra om det på kartan fanns en skala eller uppgifter om avstånden mellan områdena.

På sidorna 1 och 10 i bedömningsprogrammet konstateras att Kimitoöns kommun har fattat ett principbeslut den 16.8.2011. Beslutet har dock bara varit på beredningsstadiet. Principbeslutet har beretts under handläggningen av bedömningsprogrammet och kommunstyrelsen har återfört principbeslutet för ny beredning på sitt möte den 23.11.2011.

Hantering av alternativ

Två alternativ till placeringen av vindparken har lagts fram, och ett alternativ som innebär att projektet inte genomförs.

Vid granskningen av vindkraftverkens placering och antalet kraftverk i alternativen vore det bra att som en variant på alternativ 1 undersöka om det går att ta bort t.ex. kraftverk A1–A5 och A9 för naturresursernas skull och som en variant på alternativ 2 undersöka om det går att ta bort t.ex. kraftverk B19–B20 på grund av närheten till bebyggelse.

Alternativen för elöverföring måste presenteras tydligt i konsekvensbeskrivningen.

Konsekvenser och konsekvensutredning

Metoder

Konsekvensutredningen baseras till största del på befintlig utredning, men även på utredningen som görs i samband med förfarandet och expertbedömningar baserade på denna utredning. Bedömningsmetoderna är tydligt presenterade i samband med varje konsekvens som utreds.

Nuläget i området

Den omsorgsfulla beskrivningen av nuläget i området, som upprättats för projektets konsekvensbedömning, är central. I bedömningsprogrammet finns en god beskrivning av nuläget i området som grund för bedömningen.

Verkningsområde

Granskningsområdet för projektets konsekvenser bestäms enligt det delområde som granskas. Som minst utgörs vindkraftparkens verkningsområde endast av byggområdet och som mest, såsom för landskapet, ett 20 kilometer stort frisiktsområde. Verkningsområdet för kraftledningen är närområdet. Granskningsområdet måste sträcka sig cirka 50 meter på båda sidor om kraftledningens mittlinje. De viktigaste gränserna för konsekvensbedömningen beskrivs med ord i samband med bedömningen av respektive konsekvens och verkningsområdena preciseras till konsekvensbedömningen. För att åskådliggöra verkningsområdena skulle det underlätta om gränserna för områdena ritades ut på en karta. I detta skede är konsekvensernas granskningsområden tillräckliga som utgångspunkt.

Konsekvenser som ska granskas och behovet av ytterligare utredningar

I konsekvensbedömningen granskas de miljökonsekvenser som krävs enligt MKB-lagen.

Projektets mest betydelsefulla konsekvenser förknippas med naturen, i synnerhet fågelbeståndet, landskapet och levnadsmiljöns trivsamt. Placeringen av försvarsmakternas verksamhet i projektets omedelbara närhet ger bedömningens innehåll speciella karaktärsdrag. De mest centrala och betydelsefulla konsekvenserna av projektet har tagits upp på ett bra sätt och granskningen av dem har huvudsakligen presenterats i tillräcklig omfattning. ELY-centralen framför följande behov av granskning och ytterligare utredning:

Utredningen av konsekvenserna för naturen inom verkningsområdet för vindkraftparken och elöverföringens kraftledningar tycks till största del vara komplett. Projektets mest betydelsefulla konsekvenser för naturen har lyfts fram på ett bra sätt och granskningen av dem är tydligt presenterad.

Inventering tycks vara tillräcklig gällande de arter som nämns i bilaga IV (a) i habitatdirektivet, flygekorren och fladdermusen. Vidare kommer utredningen som rapporteras vintern 2011–2012 troligtvis att innehålla för MKB-förfarandet tillräcklig information om förekomsten av fladdermöss i området. Utredningen om flygekorror som görs våren 2012 ska även innehålla uppgifter om de observationer som kommit in till ELY-centralen. Inventeringen inkluderar dessutom en bedömning av områdets potential som en flytt- och samlingsplats för fladdermöss.

Gällande fågelbeståndet måste bedömningen kompletteras. Utgångspunkten måste vara en utredningsperiod på ett helt år och utredningen ska inkludera häckande fåglar i projektområdet och utredning om projektområdet och dess närmaste omgivning som viloområde under flyttningen. Bedömningen ska också innehålla tillgängliga uppgifter om fåglarnas nattflyttning. Fågelarter som ska uppmärksammas särskilt vid bedömningen är de stora rovfåglarna. I två omdömen nämns observationer av häckande fiskgjusar i projektområdet och av havsörn i närområdet. För rovfåglarnas del måste utredningen av fågelbeståndet granskas. Mer uppgifter om rovfåglarna finns eventuellt i databasen TIIRA som upprätthålls av BirdLife Suomi rf.

Landskapet och kulturarvet har beaktats väl i bedömningen. Man måste ta hänsyn till tilläggen i landskapsmuseets utlåtande. Vid bedömningen ska man använda den färdiga inventeringen av byggnadsbeståndet och göra en arkeologisk utredning för kartläggning av områdets fornlämningar, åtminstone inom området som berörs av byggaktiviteterna.

I konsekvenserna för ytvattnet måste man ta hänsyn till hur projektet påverkar eventuella naturliga småvatten (källor och fåror) i enlighet med vattenlagen. Det finns ett behov av att kartlägga hushållsvattenbrunnarna i projektområdets omedelbara närhet för att bedöma konsekvenserna och riskerna i samband med brunnarna under tiden för byggandet.

Projektets konsekvenser för flygtrafiken och radarsystem eller annan dataöverföring finns inte med i programmet. De kan ändå ha betydelse för genomförandet av projektet. Eventuella skadliga konsekvenser från projektområdets vindkraftverk för försvarsmaktens radarbaserade övervakning och annan verksamhet ska utredas tillsammans med försvarsmakten. Eventuella konsekvenser för trafikens radarsystem och vädderradar bör också behandlas. Vid granskningen ska man också ta hänsyn till projektets eventuella störande inverkan på användningen av mobiltelefoner och på tv-bilden.

Vid bedömningen ska man också beakta eventuella kombinationseffekter tillsammans med andra projekt i området. Vindkraftsområdet som projekteras i Stusnäsområdet på södra sidan av Sunnanåviken är beläget relativt nära projektområdet och bl.a. i

verkningsområdet för konsekvenser för landskapet och fågelbeståndet. Kombinationseffekter kan också riktas mot bebyggelsen i området kring Sunnanån.

Projektets konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel utreds ganska omfattande med hjälp av modeller för buller- samt skugg- och flimmerkonsekvenser samt genom konsekvenserna för naturen, landskapet och byggandet.

Säkerhetsfaktorer och olycksrisker måste kartläggas. Man ska ta hänsyn till *is som ansamlas på vindkraftverken* och risken som lossnande is utgör. Man måste analysera risker och störningar och bedöma möjligheterna till att de minimeras.

Vid granskningen av konsekvenserna behöver man förutse de anvisningar om vindkraftsbyggande som miljöministeriet håller på att utarbeta.

Tekniska korrigeringar måste bl.a. göras i förteckningen över kartsymboler i Bilaga 1 (Landskapet och kulturarvet). Högsåra landskapsområde är område 4b på kartan (inte 4a som i förteckningen) och Tunnhamn-Aspskär är område 4a på kartan (inte 4b som i förteckningen). Markeringen av fornminneslämningsobjekt är uppenbarligen felaktig i förteckningen (på kartan är markeringen en svart punkt, i förteckningen texten 25 km).

Osäkerhetsfaktorer och antaganden

I bedömningsprogrammet tar man upp osäkerhetsfaktorer relaterade till utgångsmaterialet som används och de fortsatta planerna. Osäkerhetsfaktorerna och antagandena i bedömningen och hur dessa påverkar slutresultatet av bedömningen presenteras i konsekvensbeskrivningen.

Metoder för att minska skadliga konsekvenser

I bedömningsprogrammet framkommer att utgångspunkten för planeringen är att tillämpa principen om miljömässigt bästa praxis. I konsekvensbeskrivningen presenteras åtgärder för att minska och lindra skadliga konsekvenser. Man bör använda så konkreta metoder som möjligt för att förebygga skador.

Uppföljning

Man har tagit hänsyn till behovet att följa upp konsekvenserna av projektet. I konsekvensbedömningen presenteras uppföljningsprogrammet i stora drag. Uppföljningen av vindkraftparksprojektets konsekvenser bör i möjligaste mån sättas i samband med de tillstånd som projektet kräver. Uppföljningen bör inkludera en undersökning bland invånarna om upplevda konsekvenser, t.ex. när vindkraftparken har varit igång i 2 år.

Delaktighet

Vid bedömningsförfarandet är det viktigt med delaktighet och att man verkligen tar hänsyn till den återkoppling som delaktigheten genererar. Det är också viktigt med en tillräcklig utredning av projektets miljökonsekvenser. Hittills i bedömningen har intressentgrupper fått tillräckliga möjligheter att uttrycka sina åsikter och lämna utlåtanden om projektet.

Projektets MKB-förfarande verkställs parallellt med planläggningen. Delaktigheten vid planläggningen i kombination med MKB-förfarandet ger medborgarna och sammanslutningarna ökade möjligheter att framföra sina åsikter.

Rapportering

Bedömningsprogrammet är till uppbyggnaden relativt tydlig och strukturerad. En bedömning enligt programmet inklusive ovan nämnda tillägg och preciseringar utgör en uttömmande konsekvensbeskrivning. När konsekvensbeskrivningen utarbetas måste man dock tänka på att presentera konsekvenserna och annat som utreds så att konsekvensbeskrivningen innehåller svar på de centrala frågorna som har lyfts fram i utlåtandena och åsikterna. Alltjämt bör man tänka på att visualisera presentationen och utarbeta ett tydligt kartmaterial.

Jämförelse av alternativ

Alternativen jämförs genom en specificerande jämförelsemetod. Jämförelseobjektet är nuläget som jämförs med projektets bedömda konsekvenser. I jämförelsen är det viktigt att bedömningsresultaten förmedlas till läsaren i en så tydlig form som möjligt.

Sammanfattning och anvisningar för fortsatt arbete

Bedömningsprogrammet omfattar det viktigaste som utreds i MKB-förfarandet. Det är den projektansvarigas uppgift att låta göra de framställda utredningarna. Under bedömningen måste man vid behov vara i kontakt med expertmyndigheterna som deltar i MKB-förfarandet. Mer information om projektet lämnas bl.a. av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland. När bedömningsarbetet fortskrider bör man tänka på att avsätta tillräckligt med tid för nödvändiga utredningar och utföra dem på en för utredningen lämplig tidpunkt.

FRAMLÄGGANDE AV UTLÅTANDET

De ursprungliga utlåtanden och åsikter som tagits emot under förfarandet sparas i arkivet hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas för kännedom till dem som lämnat utlåtandena samt till dem som framfört sina åsikter och lämnat sin adress.

Kontaktmyndighetens utlåtande och bedömningsprogrammet finns till påseende från och med 31.01.2012 på Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finlands webbplats www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi, på Kimitoöns kommunwebbplats, en månad under expeditionstid på Kimitoöns kommunkanslis kontor i Dalsbruk och på Kimitoön samt på Kimitoöns, Dalsbruks och Västanfjärds bibliotek baserat på den tidigare publicerade kungörelsen.

Direktör för ansvarsområdet

Risto Timonen

Överinspektör

Seija Savo

Bilagor 1. Förteckning över dem som lämnat utlåtande och framfört åsikt
 2. Bestämmande av prestationsavgift och anvisning för rättelseyrkande för denna

Prestationsavgift **4800 €**

Distribution Egentliga Finlands Energi Ab **emot prestationsavgift**

För kännedom

Med elektroniskt brev:

Närings-, trafik- och miljöcentralerna
 De som lämnat utlåtande
 Skogscentralen Kusten
 Regionförvaltningsverket i Södra Finland
 Finlands miljöcentral
 Miljöministeriet

Med elektroniskt brev eller brev:

Åsiktsframställare

BILAGA 1

FÖRTECKNING ÖVER DEM SOM LÄMNAT UTLÅTANDE OCH FRAMFÖRT ÅSIKT

DE SOM LÄMNAT UTLÅTANDE

Trafiksäkerhetsverket Trafi
 Regionförvaltningsverket i Södra Finland
 Marinstaben
 Kimitoöns kommun
 Museiverket
 Egentliga Finlands förbund
 Egentliga Finlands landskapsmuseum

ÅSIKTSFRAMSTÄLLARE

A - H
 Sibelco Nordic Oy Ab
 I - N

BILAGA 2**BESTÄMMANDE AV AVGIFT OCH ÄNDRINGSSÖKANDE ANGÅENDE AVGIFT**

Avgiften fastställs i enlighet med avgiftstabell vid statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas avgiftsbelagda prestationer år 2011 (1394/2010). Om en betalningsskyldig anser att ett fel har skett vid påförandet av den avgift som fastställts för offentligrättslig prestation, kan han inom en månad från det att avgiften påfördes yrka på rättelse hos den myndighet som har påfört avgiften.